

Oase van stilte

Met neusflappen spenen zonder gejodel en gebrul

Iedere zoogkoeienhouder weet: het spenen van kalveren gaat vergezeld van kalvergejodel en koegebrul dat soms dagen kan aanhouden. Een Canadese speenmethode in twee stappen met gebruik van een neusflap laat het spenen in alle stilte verlopen. Geen kalverstress en groei-depressie zijn twee andere voordelen van deze 'zachte' methode, die recent met succes bij enkele witblauwfokkers in Wallonië werd getest.

Naarmate de lactatie bij de zoogkoe vermindert en er zich een nieuwe dracht aandient, neemt de nauwe band die er bestaat tussen moeder en kalf geleidelijk aan af. Bij het spenen van het kalf wordt deze relatie door de veehouder abrupt afgebroken. Hierdoor en door het overschakelen van een melkregime naar vast voeder en het overgaan van beweiding naar stalcondities komt het kalf in zo'n stresssituatie dat groei-depressie en een grotere vatbaarheid voor ziekten optreedt.

Om dit te ondervangen hebben Canadese veehouders een 'zachte' speenmethode ontwikkeld in twee stappen met aanbrenging van een neusflap. Volgens de

Philippe Hansenne:
'Het diervriendelijke karakter van de techniek sprak mij direct aan'

Canadese vakliteratuur huilen de kalveren volgens deze methode 85 procent minder, stappen ze tot 80 procent minder, hebben ze 65 procent minder agressieve bewegingen en spenderen ze 25 procent meer tijd aan het eten. Canadese veehouders geven ook aan dat de respons op vaccinatie, waarschijnlijk door veel minder stress, veel beter is.

Getest in Waalse praktijk

De techniek werd vorig jaar in Wallonië door twaalf witblauwfokkers met succes uitgeprobeerd nadat Philippe Hansenne, veehouder in het Luxemburgse l'Eglise, de techniek eerder testte. De negentig moederdieren van Hansenne kalven af tussen februari en juni. De kalveren worden er gespeend eind september. 'Via internet heb ik de Canadese techniek ontdekt', verhaalt Hansenne (37). 'De methode sprak mij direct aan omdat het een diervriendelijke speentechniek leek. De sector stond op dat ogenblik in de mediabelangstelling vanwege een aantal schandalen op de veemarkten in Ciney en Anderlecht. Volgens wat op de websites te lezen viel bracht de methode bovendien een plus op qua rentabiliteit voor de veehouder doordat de kalveren de eerste week na spenen harder groeien.'

Hansenne contacteerde het Waalse ministerie van Landbouw dat bereid werd gevonden om een aantal proefexemplaren te importeren en een test op zijn bedrijf te doen. Het resultaat was opmerkelijk. Philippe Hansenne: 'Het was onge-

lofelijke stil op de weiden. Dit waren we niet gewoon. Wat ook opviel was dat de koeien minder rondwandelden, veel rustiger waren en meer aten.'

In twee etappes

De Canadese speentechniek, ook wel de 'two-step weaning'-techniek genaamd, bestaat uit twee etappes. Eerst wordt vier à zeven dagen voor het eigenlijke spenen een plastic neusflap aangebracht. De kalveren van vier tot zeven maanden ouderdom worden daartoe op de weide samengedreven en in een vastzethet geïmmobiliseerd of worden, zoals in het geval van Hansenne, bijeengebracht in een verzamelpark en geïmmobiliseerd in een mobiele bascule. Eenmaal vastgezet wordt de neusflap aangebracht. Dat duurt gemiddeld zo'n twee minuten. 'Dat is minder lang dan de tijd die nodig is om onder gewone omstandigheden moeder van kalf te scheiden. Bovendien maken we van de gelegenheid gebruik om de dieren te wegen, te ontwormen en te vaccineren tegen de griep.'

De neusflap, die zonder enige piercing wordt ingebracht, is zo ontworpen dat het kalf de spenen van de zoogkoe niet meer kan bereiken maar toch vast voert tot zich kan nemen, kan blijven drinken en in contact kan blijven met de moeder. Philippe Hansenne: 'Je moet natuurlijk de ruif en de kalverkrachtvoerverdeeler goed vullen zodat ze onbeperkt hun gang kunnen gaan.' Hansenne meldt nog graag dat hij het aanbrengen van

Geen stress en groei-depressie na aanbrengen van neusflap

een neusflap op een kalf van twee à drie maanden heeft geprobeerd maar dat dit technisch niet lukt vanwege het huidige type.

In de tweede fase wordt de neusflap afgenomen. 'Wij nemen die hier gewoon af wanneer we de dieren verzamelen voor het transport naar de stal.' De neusflap is meermaals herbruikbaar. Schoonmaken en desinfecteren is wel een must.

Toerisme verzoenen

Vorig jaar werd de techniek door het Waalse landbouwonderzoeksinstituut CRA-W op twaalf Waalse veehouders uitgeprobeerd. José Wavreille van het departement Productie en Diervoeding bij het CRA-W: 'Uit de proeven is gebleken dat de benodigde tijd voor het aanbrengen van de neusflap gemiddeld vier minuten per kalf bedroeg. Ervaren

veeouders zullen er waarschijnlijk minder lang over doen. De kalveren droegen gedurende gemiddeld zes en een halve dag de neusflap. Slechts in een beperkt aantal gevallen werd er irritatie van de neus vastgesteld. Waarschijnlijk omdat het kalf met een neusflap zijn neus niet meer kan schoonmaken. Zeven dagen lijkt ons dan ook een maximum. 93 procent van de neusflappen bleef op hun plaats. Na de fysieke scheiding van koe en kalf was het gejodel bij de kalveren negentig procent minder en het gebrul bij de koeien zestig procent. De activiteit bij de koeien op de weide was eveneens sterk verminderd, zodat vertrapping van de graszode minder frequent voorkwam. Geen enkel probleem van uierontsteking werd gemeld. Globaal genomen was de eerste ervaring van de betrokken veehouders zeer positief. Rest ons nu nog de betere groeipres-

José Wavreille:
'Neusflap gedurende zeven dagen is een maximum'

taties te meten alsook de betere respons op het toedienen van vaccins.' Sinds de techniek in Wallonië bekendheid kreeg, kwamen er al heel wat veehouders bij de veehouder te l'Eglise over de vloer. Philippe Hansenne: 'Vooral collega's uit toeristische gebieden hier zijn zeer geïnteresseerd. Onwetende stadsmensen die er hun vakantie doorbrengen geven de veehouders blijkbaar nogal dikwijls "onvriendelijke" opmerkingen over het gejodel en het gebrul bij de dieren. De neusflap zal er redding brengen.'

Guy Nantier

Waar verkrijgbaar?

De volgende firma in België importeert de Canadese neusflappen: Moline-Agri NV, 6850 Carlsbourg. Tel: (0032) 061/533.113
De neusflappen zijn beschikbaar in zakjes van 20 of 50 stuks maar kunnen ook per stuk besteld worden. De prijs is 1,74 euro per stuk, btw inclusief maar exclusief de verzendingkosten.